

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra DEN POLITISKE KANDSTØBER

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 85. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb03val-shoot-idm140583365850656/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

NOTER

- naar Vrede truer med at overvælde en. - *Subaltern*, Underordnet.
- S. 34. *for Færdag*, for Skiftedag. - *Michaelis Tider*, Ærkeenglen Michaels Dag, den 29. September, var dengang Skiftedag.
- S. 35. *Consistorium eller Tamper-Ret*, Universitetets Raad, Consistorium domte indtil 1771 i Ægteskabssager. Denne særlige Domstol fangede fire Gange om Aaret, heraf Navnet Tamperretten, en Forvanskning af Quatemporetten, egl. quatuor tempora (anni), d.v.s. Aarets fire Tider, Kvartaler.
- S. 36. *Tutti*, ital. alle. - *Mennist*. I det 16. Aarhundrede stiftede en hollandsk Præst Menno Simons en Gendebesækt, hvis Tilhængere kaldtes Mennister eller Mennoiter. - *Instantz*, Indvending.
- S. 37. *Recruter*, Forstærkninger. - *Printz Eugenius*, Prins Eugen af Savoyen var under den spanske Arvefølgekrig tysk Feltherre: 1705 6 kæmpede han mod Franskmændene under Hertugen af Vendôme. I Slaget ved Hockstedt i Bayern, den 13. August 1704, blev Franskmændene under andre Feltherrer slaæet af Prins Eugen og Marlborough. - *Padus*, lat. Fodfloden. - *udi Refiraden*, paa Tilbagetoget. - *ligge og lunte*, ligge og drive.
- S. 38. *Alexander Magnuses Krønike*, den romerske Forfatter Curtius' Bog om Alexander den Store, som 1704 var udgivet paa Dansk i Mogens Wingaards Oversættelse. Det er heri ikke Alexander, men den persiske Kong *Darius*, der anvendte den brandte Jords Strategi, da han blev forfulgt af Alexander.
- S. 40. *Opror*, Røre. - *forløbe*, rømme, forlade. - *Machine*, Intrige.
- S. 41. *okkuperes med saadsatte slette*, optages af saadanne jævne.
- S. 42. *den høye Magistrat*, det høje Embede.
- S. 45. *Jemerecommander og Basselemaner*, Forvanskning af de franske Talemaader »je me recommande», jeg anbefaler mig, og »je vous baise les mains», jeg kysser Deres Hænder.
- S. 44. *Besked*, Forsand. - *Reutendiener*, ty. egl. Reitendiener, ridende Tjener, hamburgsk Raadstuetjener.
- S. 45. *honnet Discours*, fr. fin, dannet Tale. Samtale. - *Allumbr*, I. hombre - *medicinero*, tage Afferingsmidler. - *tres humble Servitör*, fr. ærbødige Tjener. Geske burde sige »très humble servante», ærbødige Tjenerinde. - *Compagnie*, Selskab. - *peen*, dydsret. - *Hennottetaten*, Ærbarheden.
- S. 47. *smaa daler*, Smaattetier. - *begogne*, behandle. - *Oration*, lat. Tale. - *obligere mig*, forpligte mig.
- S. 48. *Orator*, lat. Taler. - *moeqverede sig*, gjorde sig lystig. - *Slyngel*, aduelig Person.
- S. 49. *Hundsvot*, Asen. - *Naturalier*, naturlige Anlæg.
- S. 50. *Nefas*, lat. Uret. - *Carronie*, af ital. carogna, Mær.
- S. 51. *gammel Been i Panden*, Ben i Næsen.